

דף הנחיות

מגדלור של השפעה

פרק 06

לובלין (2)

ירושלים דפולין

עבודה שכלב

שקף מספר 1

במסגרת סדרת מגדלור של השפעה אנו עוסקים בקהילות יהודיות ברחבי העולם תוך התייחסות לשני דגשים מרכזיים:

הראשון, היכולת לקום מתוך שבר וקושי. העם היהודי עבר תלאות וטלטלות והצליח לצמוח למרות הקושי. איך הם עשו זאת? בסדרה אנו מנסים ללמוד מדרכם וללקט אבני דרך שייסעו לנו להתמודד עם אתגרים והזדמנויות.

השני, לאורך הדורות יהודים נשאו עיניהם אל ירושלים, עיר הקודש והמקדש. הם שאבו ממנה השראה, ראו בה מקור וסמל לזהות יהודית ולעשייה אפקטיבית בדרך התורה והמצוות. במסגרת השיעורים אנו עוברים בין ערים וקהילות שהצליחו עד מאוד ונקראו גם הם 'ירושלים'.

בשיעור הקודם עסקנו בלובלין, ירושלים של פולין, ובתנועת החסידות שפולין היתה אחד ממרכזיה הגדולים.

השבוע נמשיך ונלמד על האופן בו החסידות מסבירה את אחד מעמודי העולם – התפילה.

שקף מספר 2

את השיעור נתחיל כדרכנו, בשאלה: מדוע מתפללים?

עסקנו בעבר בהיבטים שונים של התפילה, מוזמנים להיכנס לקישור: <https://did.li/tfilalanefesh> ולהתרשם מהנושאים השונים. השבוע נעסוק באופן בו החסידות מבארת את נושא התפילה ובדרך בו התפילה יכולה לחולל שינוי בלב כל אחד ואחת מאיתנו.

שקף מספר 3

וְהָיָה אִם שָׁמַעַתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וְלַעֲבֹדוֹ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ (דברים, יא, יג).

חושבים יחד: כיצד ניתן לעבוד עם הלב?

שקף מספר 4

"...עבודה שהיא בלב וזו היא תפלה שהתפלה קרויה עבודה" (רש"י)

חכמי ישראל מלמדים אותנו כי ישנה עבודת-לב מיוחדת, עבודת התפילה. האם האופן בו הבנתם את התפילה נתפסת בעיניכם כ'עבודה'?

שקף מספר 5

"אין עומדין להתפלל, אלא מתוך כבוד ראש. חסידים הראשונים היו שוהים שעה אחת - ומתפללים, כדי שיכנו את לבם למקום" (ברכות, פרק ה', משנה א)

גם במקור זה אנו רואים את החשיבות הגדולה שיש לתפילה. התפילה אינה רק הזדמנות לבקשת צרכים אלא שעה שמצריכה הכנה, עבודה ותכנון. מדוע?

שקף מספר 6

המחשבה הראשונית שלנו על תפילה מתייחסת לתפילה כאל הזדמנות לבקש על הצרכים שלנו.

אם כך – מדוע התפילה נחשבת 'עבודה'?

וגם... לשם מה יש צורך להתכונן לפני התפילה? מה יותר פשוט מלגשת ולדבר על צרכים וקשיים?

שקף מספר 7

הרבי מפיסנצא מתייחס לשאלה זו ועונה עליה בדרך מיוחדת:

"...חושבים שכל עצמה של התפילה היא הדאגה והצרות שעליהם מתפללים, כמו שמבקש העני מן העשיר או כל איש מן מלך בשר ודם אשר בידו להושיעו באיזה דבר. אבל רק איש בער ולא ידע יכול לחלל כ"כ את התפילה ולחשבה רק צורך הדאגות, ולולא צרכיו לא היה מתפלל ח"ו.

כי באמת התפלה בעצמה, התקרבות הלב והשתפכות הנפש לה' בתפלה, זו היא העקר אשר בתפלה. וראה נא במדרש עוד יותר, לא בלבד שאין התפלה מסבבת מן הדאגות והצרות, רק שלפנימים את הדאגות שולח ה' כדי שנתפלל אליו יתברך" (הרבי מפיסנצא, חובת התלמידים, פרק ט).

שקף מספר 8

"...בהשקפה ראשונה נראה שמשג התפלה קיים גם אצל אומות העולם (Prayer). אמנם לאמתו של דבר, קיים הבדל גדול ומהותי כפי שזה אצל בני ישראל ועד להבדיל כפי שזה אצל אומות העולם. תרגומה המדיק של המילה Prayer הוא: "בקשה". אצל בני ישראל אין הדבר נקרא "בקשה" כי אם בשם "תפלה". והחלוק בין בקשה לתפלה הוא הפכי, בקשה פרושה תחנה, ותפלה פרושה התחברות-נכתולי אלקים נכתלתי".

'בקשה' מדיגשה שמבקש מהקדוש ברוך הוא שיתן, מלמעלה למטה, את החסר לו. וכאשר לא חסר לו דבר או שאין לו רצון לדבר - לא שיכת בקשה.

ואלו 'תפלה' מדיגשה - התחברות עם הקב"ה, מלמעלה למעלה. וענין זה שיהי אצל כלם ובכל עת. כל יהודי יש לו נשמה הקשורה עם הקב"ה. אמנם, מצד זה שהנשמה ירדה לגוף ונחברה אליו מכרחת הנשמה להתקשר עם ענינים גופניים, כגון אכילה ושתייה וכיוצא בזה ובאותו זמן נחלשת התקשרותה עם הקדוש-ברוך-הוא.

לכן נקבעו זמנים מסימים ביום לתפלה, כדי לחדש ולחזק את הקשר עם הקדוש ברוך הוא. ולכן ישנו ענין התפלה, ובכל התקף, גם אצל אלו שלא חסר להם שום דבר. כי תפלה אינה רק תחנה ובקשה בלבד, אלא עקר ענין התפלה הוא: חדוש ורענון התקשרות ודבקות האדם עם הקב"ה..." (ליקוטי שיחות' חלק ב' עמ' 112).

מוזמנים לדבר ולחשוב על דברי הרבי מחב"ד: האם לא נכון להתפלל מתוך בקשה?

שקף מספר 9

תארו לכם שמלך גדול מציע לכם לבקש ממנו מה שתרצו. מה הייתם מבקשים?

"...מִשָּׁל שְׁהֶכְרִיז הַמֶּלֶךְ בַּיּוֹם שֶׁמָּחְתּוּ כָּל מִי שִׁיבֶקֶשׁ דָּבָר מִן הַמֶּלֶךְ יִמְלֹאוּ מִבְקָשׁוֹ, וַיֵּשׁ מִי שֶׁבִקֵּשׁ שְׂרָרָה וְכִבּוּד, וַיֵּשׁ שֶׁבִקֵּשׁ עֶשֶׂה וְנִתְּנוּ לָכֵל אֶחָד מִבְקָשׁוֹ. וְהָיָה שֶׁם חָכָם א' שֶׁאָמַר שֶׁשְּׂאֵלְתּוֹ וּמִבְקָשׁוֹ שִׁידְבֹּר הַמֶּלֶךְ בְּעֶצְמוֹ עִמּוֹ ג' פְּעָמִים בַּיּוֹם, וְהוּטָב מֵאֵד בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ מֵאַחֵר שֶׁדִּבְּרוּ חֲבִיב עָלָיו מִן עֶשֶׂר וְכִבּוּד, לָכֵן יִמְלֹא בִּבְקָשׁוֹ שִׁיתֵּנוּ לוֹ רְשׁוּת לִכְנֹס בְּהִיכָלוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ וְשֶׁם יִפְתָּחוּ לוֹ הָאוֹצָרוֹת שִׁיקָח מִן עֶשֶׂר וְכִבּוּד גַּם כֵּן" (כתר שם טוב, צז, משמו של הבעל-שם-טוב).

הבעש"ט מדגיש את עצם המכשש כנקודה חשובה שיש לשים לב אליה. לא רק החיבור שנוצר בתפילה אלא הידיעה שיש לנו זמן קבוע למכשש עם מלך מלכי המלכים. שלוש פעמים ביום יש לנו כגישה עם מי שאמר והיה העולם. וואו!

שקף מספר 10

'בעל התניא', רבי שניאור זלמן מלאדי מייסד חסידות חב"ד כותב דבר מדהים:

כִּי בְּכָל יוֹם הָאָרֶה מַעִין שִׁבְתִּי, וְזֶה יַעֲשֶׂה הָאָדָם בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, שִׁיכְנֶה מֶלֶךְ עֶסְקָיו, שִׁיְהִיָּה אֲצִלוֹ שְׁבִיתָה וּמְנוּחָה כְּבִשְׁבִּתִּי, וַיִּסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִכָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת הַזֵּרוֹת... (רבי שניאור זלמן מלאדי, בעל התניא, ליקוטי תורה האזינו)

חישבו על זה. רגע של שבת באמצע יום סוער... עוצרים הכל ומתייחדים רק עם בורא העולם.

כיצד ניתן לחוות את התפילה באופן בו מתאר אותו בעל התניא?

שקף מספר 11

התרופה למי המבול של טרדות הפרנסה היא: 'בא אל התיבה'.

'תיבה' מפרש הבעל שם טוב – תיבות. אותיות התורה והתפילה. על האדם לבוא אל תוך אותיות התורה והתפילה, להיות מוקף בהן, ואז קיים הביטחון שנהרות לא ישטפוהו.

כיצד ניתן 'להיכנס' לתוך מילים?

איך השהות בתוך 'תיבת הנח' של התורה והתפילה מאפשרת את ההתמודדות עם העולם שבחוץ?

להערות והארות:

משה שמעון אופן

Moshe.oppen@gmail.com

054-8496992

**רוצים עוד?
סרקו והצטרפו
ל"אחים לנפש"**

